

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Svépomoc v občanském právu

Autorka: Jana Šmardová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce Jany Šmardové je zaměřena na svépomoc v občanském právu. Téma je samo o sobě jistě tradiční. Při bližším pohledu je však zřejmé, že v intencích občanského práva se nejedná o institut, jehož úpravě by byla v zákonném textu věnována přílišná pozornost, nijak příliš souvisle není rozebíráno ani v odborné literatuře či judikatuře. Pojednání o takové problematice je nutné postavit na dobrých teoretických základech, na kterých je možné budovat další výklad. Zpracování tématu je navíc nutně ovlivněno přijetím nového občanského zákoníku, ve kterém je v úpravě svépomoci možné najít řadu odlišností v porovnání s dřívějším právním stavem. Zpracování širšího pojednání na téma svépomoc v podobě diplomové práce je tedy možné označit jednoznačně za přínosné, byť rozhodně nikoliv jednoduché.

Autorka se uvedenými východisky vyrovnala někdy v celku zdařile, jindy o něco hůře. Jisté nedostatky je možné najít již v samotném rozvržení tématu. Práci jako celek člení do čtyř částí (pomineme-li *Úvod* a *Závěr*). První je věnována vymezení samotného pojmu svépomoci. Řešen je zde vztah svépomoci a moci, svépomoci a svémoci, pojednáno je i svépomoci a zásadě rovnosti v soukromém právu. Stručně je rovněž vymezen rozdíl mezi defenzivní a ofenzivní svépomocí. Druhá část je nazvána *Svépomoc v moderním právu*. Diplomantka do této části řadí jednak podkapitulu o svépomoci v občanském zákoníku č. 40/1964 Sb. a jednak podkapitulu nazvanou *Současná právní úprava*, ve které se zaměřuje na úpravu ve stávajícím občanském zákoníku. Následující pasáž je zaměřena na způsoby ochrany subjektivních práv. Poněkud zvláštní je vnitřní rozvržení této části. Čtenář se patrně pozastaví nad tím, proč je právě zde výběrově informován o tom, co je to subjektivní právo, co je to civilní proces, nebo proč je právě zde a v takovéto podobě seznamován s ochranou držby, a to včetně svépomocné ochrany držby, které by měla být s ohledem na téma věnována pozornost samostatně a v podstatnějším rozsahu. Následující poslední část je nazvána *Zvláštní instituty související se svépomocí*, autorka zde blíže pojednává o nutné obraně a krajní nouzi. I zde působí poněkud nejasně rozvržení výkladu, kdy celá část začíná kap. 5.1 *Nutná obrana vs. krajní nouze*, přičemž jak nutná obrana, tak krajní nouze jsou teprve následně vysvětlovány v dalších kapitolách.

Jistá nesrozumitelnost v členění tématu je pak provázena i nejistotou v samotném výkladu. Mnohé pasáže jsou napsány srozumitelně a vedou k jasným závěrům. Jiné naopak čtenáře poněkud překvapí, jakoby najednou nevěděl, proč se danou informací dozvídá právě na uvedeném místě a právě v daných souvislostech (např. poslední odstavec před podkapitolou 2.1. nebo celá kap. 2.5, která je věnována vztahu rovnosti a svépomoci a přináší různé informace, vztah (či vliv) zásady rovnosti a svépomoci však neřeší atp.). Tento styl výkladu poté pochopitelně vede mnohdy až k nesprávným závěrům. Výjimkou není ani opakování již jednou uváděných skutečností. Není to přitom rozhodně tak, že by v práci nebylo možné nalézt pasáže, které jsou podány bezchybně a jsou pro čtenáře

zajímavé (např. úvodní vymezení svémoci a svépomoci). Autorka ostatně hojně čerpá z řady odborných zdrojů, mnohé z nich představují základní, tradiční a velmi obsáhlé prameny poznatků o problematice svépomoci, krajní nouze, nutné obrany (za všechny lze uvést publikaci Š. Lubyho). Autorce se však příliš nedaří text jasně provázat, dát mu logickou strukturu, dodržovat sevřený a jasně navazující styl výkladu. Občas jako by mezi zpracováním jednotlivých pasáží uplynula značně dlouhá doba.

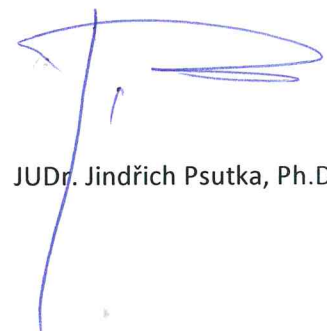
Formální úroveň zpracování je spíše na průměrné úrovni. V práci je možné stále nalézt jisté množství pravopisných pochybení, překlepů atp. Čtenáře pak často ruší stylistika autorky, která jej mnohdy nutí číst větu opakovaně (např. s. 9 – „*Tato zásada je v současných právních řádech takřka respektována...*“; s. 9 – „*Svépomoc ve srovnání s mocí co se po právní stránce týče je definována jako...*“; s. 12 – „*...takové chování nájemce nenahrazuje místo státní moci, nepřimíjí ke splnění povinností*“ atp. atp.).

Lze shrnout, že práce vykazuje řadu tu méně, tu více významných nedostatků. Autorka jako by práci vytvářela (a především odevzdávala) ve spěchu, překotně. Větší pozornost měla být věnována závěrečné redakci textu. Více mělo být akcentováno i strukturování celé práce, a především snaha o jasnou provázanost a logickou návaznost výkladu. Z některých pasáží je přitom jasně patrné, že autorka je schopna své myšlenky formulovat pregnantně a zajímavým způsobem. Je tedy schopna celkově mnohem lepšího výsledku. S poukazem na nadstandardně bohatý citační aparát je rovněž patrné, že si osvojila základní dovednosti spjaté s tvorbou odborného textu a je schopna je využít. Její práce tedy mohla (a měla) být o poznání lepší. S ohledem na uvedené práci k obhajobě sice doporučuji, navrhuji ji však hodnotit pouze jako **dobrou**.

Otázky:

- 1) Vysvětlete úpravu svépomocné ochrany držby a její limity?
- 2) Jaké jsou rozdíly mezi úpravou nutné obrany v dřívějším a současném občanském zákoníku?

V Plzni dne 18. května 2014

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.